

DE ONVERMOEDE KANTEN
VAN EEN TWEEDEHANDSE 34-VOETER

Nieuwe liefde roest wel

Het was liefde op het eerste gezicht en de keurmeester zag alleen wat achterstallig onderhoud. Na lang zoeken hadden Vivian Oskam en Bram Stevens eindelijk hun droomboot. Een beetje opknappen en dan weg!
Het zou anders lopen...

FOTO'S VIVIAN OSKAM, BRAM STEVENS – TEKST VIVIAN OSKAM

De beschrijving op het internet is veelbelovend. Met kloppend hart snellen Bram en ik voor de zoveelste keer naar een of andere afgelegen, winderige jachthaven. Teleurgesteld moeten we alweer vaststellen dat ook deze boot het niet gaat worden. Al zijn onze eisen niet hoog, ons budget is dat ook niet, en zo vallen de spaarzame kandidaten voor de boot waarmee we de wereld willen omzeilen snel weer af.

Na maanden botenjacht komen we in het voorjaar van 2002 het kleine havenkommetje van Steenberg binnenvaren. En daar ligt ze dan, onder een verweerd, groenig zeiltje. Weg zijn ineens alle lijstjes met eisen, zeedrag-analyses, rompvorm-schema's en uitrustingswensen. Uren, weken, maanden hebben we informatie uitgeplozen en eisen afgewogen en nu slaat mijn gevoel dit alles achteloos in de wind. 'Niet aan toegeven, mooi was geen argument!' probeert mijn verstand nog wanhopig, maar het is al te laat. Schoorvoetend geef ik toe dat we hopeloos verliefd zijn op deze prachtige klassieke S-spant. We schakelen een keurmeester in om onze vertroebelde waarneming op te klaren, maar deze kan alleen wat achterstallig dagelijks onderhoud ontdekken. Daarmee geeft hij ons het sein om ongegeneerd in onze roze wolk te stappen en op te stijgen.

Het achterstallig onderhoud werken we in sneltreinvaart weg om vervolgens de hele zomer trots met onze aanwinst op de Oosterschelde rond te zeilen. Na altijd op anderenmans boten te hebben gevaren, kunnen we maar moeilijk beseffen dat wij ditmaal de eigenaar zijn. Zodra we Onze Boot aan een steiger parkeren, rennen we de kant op om haar van alle nog niet bezichtigde kanten te bekijken en enthousiast allerlei overbodige foto's te maken.

Bedrogen, bedonderd Na de heerlijk lome wittbroodszomer is het tijd om in actie te komen voor onze in 2005 geplande wereldomzeiling. De oceaan is van een andere orde dan het zwembadje waar we deze zomer in gespeeld hebben. Om de *Duende* – want zo hebben we haar gedoopt – echt zeewaardig en praktisch bewoonbaar te maken, zijn verschillende aanpassingen nodig.

Na een laatste koude tocht over een inmiddels uitgestorven Oosterschelde, laten we onze zware dame op de kant hijsen in Zierikzee. Als een vis

De *Duende* is een kottorgetuigde yawl van het type Trewees 3a, in 1962 getekend door S.M. van der Meer en in 1964 gebouwd door Jongert Jachtbouw.

Nadat de betimmering en de motor eruit zijn gehaald, blijft er een kale bende over.

Puzzelstukjes in diverse fasen: vooraan ben ik nog bezig met een kartonnen mal op maat te maken, en daarachter zit het stalen puzzelstuk er alweer in.

op het droge staat ze op de bok in de koude, stille loods, voor hooguit een paar maandjes denken we dan nog.

De werf zal een aantal lasklusjes doen, daarvoor ruimen we *Duende* alvast zover mogelijk leeg. Het lijkt er sterk op dat de vieze vette smurrie in de diepe kielvakken waarin de losse ballast ligt, al een jaar of twintig is genegeerd. Iets wat niet geheel onbegrijpelijk is. Het lijkt wel een soort slechte sinterklaas-surprise, waarbij je de bedenker van deze twee smerige grabbeltonnen wel kan villen. Na een weekend zware opgraafwerkzaamheden hebben we tweehonderdzevenveertig min of meer schone loodbroodjes verzameld, zijn de kielvakken leeg en voelen wij ons een stel afgepeigerde mijnwerkers. Ik schraap de vakken nog wat verder schoon, krab hier en daar wat roest weg en zie opeens licht. Een vreemde gewaarwording in een pikdonkere boot.

Het duurt dan ook even voordat ik beseft dat het van buiten komt. Het licht komt van buiten door een gaatje. Een gaatje!? Een gaatje in de kiel waar wij vrolijk en onbezorgd mee rond zeilden. De kiel die zo nauwkeurig was besnuffeld tijdens de keuring en die in prima conditie leek te zijn. We zijn verbijsterd en voelen ons bedrogen, bedonderd, stom.

Nog meer ellende De roze wolk is ver te zoeken als we in een verbeterde jacht naar haar verborgen schaduwkanten stuiten op nog meer ellende. Gaten in de romp, het dek, de kuipvloer, de opbouw; we vinden veel zwakke plekken die aan vervanging toe zijn. Het slopen, breken en roest hakken heeft een vernietigende werking op onze moraal. Met elke hamerslag en elk onderzoek wordt *Duende* slechter in plaats van beter en wordt de klus-

lijst een groot moeras waar we diep in wegzakken. Steeds denk je vaste wal te hebben bereikt en dan zakt de grond weer onder je voeten weg.

Ter controle brengen we de motor naar een revisiebedrijf. Daar lijkt het haast onmogelijk dat ons lieve Sabbe ons een seizoen lang zo trouw van dienst is geweest. Beide cilinderkoppen gescheurd, het blok provisorisch aan elkaar gelast, zuigervoeringen en lagers volledig uitgewoond... total loss eigenlijk. Het geeft me wel veel vertrouwen in deze motoren, die blijkbaar gewoon blijven doorstampen, ook al vallen ze bijna uit elkaar van ellende. Echte ouderwetse

Een keurmeester ontdekt alleen achterstallig onderhoud. Het sein om ongegeneerd in onze roze wolk te stappen

degelijkheid, die je met een portie inventiviteit, wat krachttermen, een emmer slaolie of een fors uitgevallen sleutel weer aan de praat kan krijgen. In ruil voor dat veilige gevoel, mag ons motortje een pijnlijk dure opknapbeurt ondergaan. We zijn nu toch bezig, laten we het dan ook maar meteen goed doen.

Geen weg terug Het geld vliegt intussen met duizenden euro's tegelijk de deur uit. Al onze inkomsten gaan zonder omwegen direct door richting werf, revisie en onderdelen. En dat is lang niet genoeg. Naast ons gewone werk doordeweeks bouwen we websites om maar niet in de rekeningen te verdrinken. Met lede ogen zien we aan dat ons financiële plan en de voorgenomen vertrekdatum steeds minder reëel worden.

Moedeloos van zoveel pech vragen we ons af of we wel de goede keuze hebben gemaakt, of ze wel de ware is. Ik twijfel. Stiekem ga ik vreemd op internet. Zou die knikspant toch niet beter zijn geweest? Of die mooie Frans Maas? Zouden we daar ook zulke problemen zijn tegengekomen? Weten we te weinig of zijn we te mierenneukerig? Doen we soms iets verkeerd? Of hoort het er allemaal bij? Koppig houd ik vol dat dat vreselijk toegetalde stuk staal onze boot is en blijft. We hebben met reden voor haar gekozen. We vertrouwen haar en we slepen haar erdoor heen. Na deze slechte tijden kunnen er vast alleen nog maar goede komen. Of we nu willen of niet, er is geen weg meer terug.

Opbouwen Lijdzaam zie ik toe hoe in de loods boot voor boot uit de winterslaap wordt gewekt en het water ingaat. Het grote stille botenbos, waar je in de winter tussen een woud van kielen dwaalt, wordt door het naderende zeilseizoen uitgedund totdat we eenzaam achterblijven.

Inmiddels is het alweer april en zijn we al maanden aan het wachten tot de werf tijd heeft om onze reparaties af te maken. Opeens komt het besef dat we dit ook best zelf kunnen proberen. Naast de tijdswinst bespaart het ook werfkosten, dus aan de slag! Een slijptol vasthouden, hoe moeilijk kan dat nou zijn? Bram zet het apparaat in ons arme bootje en zo halen we voorzichtig één voor één de zwakke plekken weg. Ik maak vervolgens een kartonnen mal, slijp het nieuwe stuk uit staal en na veel passen, meten en afbramen heb ik weer een puzzel-

Dat ziet er alweer heel anders uit: een mens laat zich maar gemakkelijk voor de gek houden door een beetje verf.

Gaten boren voor de installatie van onderdekse onderdelen.

Nog een laatste blik op die prachtige romp waar we nog steeds verliefd op zijn.

stukje klaar. Het uiteindelijke lassen laten we voor de zekerheid toch maar aan de werf over.

Mijlpalen flitsen voorbij

'Het is toch geen cruiseschip is dat jullie aan het verbouwen zijn?' Onze vrienden kunnen niet begrijpen dat we nog steeds niet in het water liggen. En gelijk hebben ze! Hoe is het toch mogelijk dat er zoveel werk is aan een bootje van tienhalve meter. Het blijft gewoon maar doorgaan. Soms word ik er wel moedeloos van en kost het veel binnensmondse peptalk om mezelf weer vrolijk in de gigantische klusberg te storten.

Maar ongemerkt gaan er toch mijlpalen voorbij. Je hebt het gevoel dat ze nooit dichterbij komen en dan opeens flitsen ze langs je heen en kun je alleen nog maar de volgende zien, weer eindeloos ver weg. Het is jammer dat je vaak geen tijd neemt om te genieten van het behalen van die mijlpalen. Zoals nu bijvoorbeeld, het moment dat *Duende* weer dicht is en we haar van binnen eindelijk helemaal opruimen en gaan schilderen, na bijna een jaar van rotzooi maken. Naar dit moment hebben we maanden uitgekeken!

Van puinhoop naar boot

Schilderen is een heerlijke bezigheid. Een mens laat zich namelijk maar gemakkelijk voor de gek houden door een beetje verf. Maandenlang hebben we aangekeken tegen onheilspellende gaten, daarna een lappendeken van oude en nieuwe stukken staal en ten slotte een vlekkenpatroon van bijgewerkte plekken. Maar dan komt het mooiste moment: alles weer in één kleur schilderen. Een likje verf doet echt wonderen! Ook al weet je donders goed dat het schilderen het werk niet was, het voelt heel erg goed om je boot weer te zien glimmen. Het lijkt wel alsof onze veertig jaar oude

dame ook blij is met haar facelift.

Langzaam transformeert *Duende* van puinhoop naar boot. Maar voordat ze daadwerkelijk kan drijven moeten er nog veel noodzakelijke onderdelen worden gemonteerd, zoals de afsluiters, dieseltanks en de uitlaat. Voordeel is dat – nu we toch helemaal opnieuw beginnen – we zelf kunnen bepalen hoe we het hebben willen. Met een ongebruikelijk reisplan, een nog ongebruikelijker boot en vooral heel veel eigenwijsheid ben je vaak je eigen wielen aan het uitvinden. Voor veel van onze problemen blijkt niet altijd een goede standaard oplossing

De magische aantrekkingskracht van de botenlift. Hoe was dat ook alweer, een drijvende boot?

te bestaan. Dat is soms niet erg handig, want het kost veel tijd en energie om informatie door te spitten, mensen te ondervragen of zelf creatief te zijn. Onze zoektocht brengt ons langs plaatsen, informatie en mensen waarvan je niet dacht ze ooit te ontmoeten. Telkens constateer je weer hoe weinig je eigenlijk weet en hoeveel er te leren valt. Hoewel het veel tijd kost, is het een leuk en spannend proces.

Het wordt weer winter, maar het is een wereld van verschil met vorig jaar. Toen zaten we koud en miserabel te kleumen in een doodstille, klamme loods. De *Duende* leek toen meer op een verlaten mijnschacht dan op een boot en de problemen stapelden zich op. Nu zitten we een stuk vrolijker onder onze wintertent, alles is schoon en geschilderd.

Onze klusweekenden worden een grote reünie van bootonderdelen die elkaar schoongemaakt, geschilderd of vervangen weer tegenkomen. Nieuwe of zelfgemaakte toevoegingen vallen als bootlego op hun plek. Alles wordt beter in plaats van erger, je maakt in plaats van breekt. De kluslijst wordt heel langzaam korter in plaats van razendsnel langer.

Is ze droog? Je kunt je klok erop gelijk zetten. Na een periode waarin slechts een enkeling in het weekend zijn auto naast de onze parkeerde, is het op de werf nu weer zo druk als op de parkeerplaats van Ikea. Boten worden af en aan gesleept om het water in te gaan. Dit jaar willen we mee en begint het echt te kriebelen of beter gezegd, flink te jeuken. Ik voel de magische aantrekkingskracht van de botenlift en het achterliggende Oosterschelde water, dat onvoorstelbaar ver weg lijkt. Hoe was dat ook alweer, een drijvende boot? Ik kan het me bijna niet meer voorstellen. Tijd om erover te filosoferen geef ik mezelf niet, want we moeten hard doorwerken om haar dit voorjaar nog het water in te krijgen.

Al hebben we een aanloop van anderhalf jaar gehad, toch rennen we op de grote dag nog druk heen en weer om *Duende* vaarklaar te maken. Hierdoor is de daadwerkelijke tewaterlating lang niet zo spannend meer als ik had verwacht.

De grote vraag komt daarna: is ze droog? Terwijl ze nog in de banden hangt, speuren we binnen als nerveuze bloedhonden naar water. We kunnen de spookbeelden van onze boot als nieuwe duikattractie in de Zierikzeese haven laten varen: geen druppel! Opgelucht leggen we haar aan de steiger.

De zenuwen gieren door twee kelen als we de motor proberen te starten. Ja, hij slaat aan... en

weer af. Hoe kan dat nou? Het rookt wel erg binnen... staat de uitlaat wel open? We hebben daar namelijk een afsluiter in gebouwd om de motor te beschermen in zware zeegang. En jawel, na de uitlaat opengedraaid te hebben, start ons Sabbje perfect. Weer een mijlpaal die zomaar voorbij schiet: de *Duende* is weer een drijvende én varende boot in plaats van een eindeloos klusproject in één of andere loods.

Voor veel van onze problemen is niet altijd een standaard oplossing

Onafhankelijk en trots

Achteraf gezien hebben we veel geleerd van deze onverwachte hindernisbaan. Door de uit de hand gelopen klussen en bijbehorende kosten hebben we ons geplande vertrek een jaar moeten uitstellen naar mei 2006. Dat is natuurlijk niet leuk. Van de andere kant geeft het ons ook wat meer rust om voor te bereiden en proef te zeilen. Het heeft heel wat frustratie gekost, maar uiteindelijk besef ik dat het uiteindelijk alleen maar geld is wat ons dwarszit en daardoor wil ik dit avontuur niet laten bederven. Het betekent een jaar extra werken, een jaar extra de tanden op elkaar en dan zijn we er.

Ook als klussers hebben we veel geleerd. Anderhalf jaar geleden stonden we met onze handen in het haar als we weer een nieuw gat in de boot vonden. Nu staan we er soms nog steeds zo bij, maar de momenten van wanhoop zijn veel korter geworden. Een positieve, constructieve blik is het enige dat je verder helpt ook al lijkt alles volledig uit de hand te lopen.

Daarbij is het handig dat we zelf hebben leren slijpen, lassen, plamuren, schilderen en oplossingen bedenken: het kost veel tijd, je maakt fouten, maar je leert zo je eigen mogelijkheden en natuurlijk ook je schip wél goed kennen. Je wordt onafhankelijker en dat geeft een heerlijk vrij

gevoel. Daarbij komt ook de ongelooflijke trots die je voelt omdat je bijna alles helemaal zelf hebt gedaan.

We zijn nog lang niet weg, maar ik heb het idee dat 'onze reis' al begonnen is. Het heeft ons in ieder geval al een reeks aan ervaringen, inzichten, ontmoetingen, vaardigheden en vriendschappen opgeleverd die ik niet had willen missen. Z